

Provinciale Staten

Clustercode KAB
Ons kenmerk DOC-00818439
Bijlage(n) -

Uw kenmerk -
Maastricht 7 oktober 2025
Verzonden 8 oktober 2025

Onderwerp

Mededeling portefeuillehouder inzake weerbare overheid en kwaliteit openbaar bestuur

Geachte Staten,

Met deze mededeling portefeuillehouder wordt u meegenomen in een aantal ontwikkelingen rondom werkzaamheden in het kader van de thema's weerbare overheid en kwaliteit openbaar bestuur in 2025. Binnen zijn Rijkstaken geeft de commissaris van de Koning invulling aan het thema Kwaliteit Openbaar Bestuur. Onder het kopje 'rijkstaken' informeren wij uw Staten ook over deze invulling. De commissaris van de Koning legt hierover verantwoording af aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en waar aan de orde aan de minister van Justitie & Veiligheid (J&V).

Weerbare Overheid

Limburgse Norm / werksessies / sessies partijbesturen

Zowel intern als extern blijven we werken aan het verbeteren en versterken van de bewustwording rondom ondermijning en weerbaar bestuur. Op dit moment worden hiervoor digitale opleidingsmodules beschikbaar gemaakt voor ons provinciale leerplatform de Limburgacademie. Medewerkers kunnen via deze modules hun kennis en bewustwording vergroten. Extern werken we samen met het RIEC aan de ondersteuning van gemeenten en andere partners in het weerbaarder maken van Limburg. In oktober en november van 2024 en in januari 2025 hebben in het kader van de Limburgse norm zeven inspirerende werksessies over lokale weerbaarheid plaatsgevonden. Burgemeesters, gemeentesecretarissen en griffiers van bijna alle Limburgse gemeenten deelden in deze sessies ervaringen en kennis over integriteit, veilig werken en kwetsbare processen. Deze werksessies zijn in samenwerking met het RIEC Limburg, de provincie Limburg en het Ministerie van BZK georganiseerd.

Netwerk Weerbaar Bestuur en Interprovinciaal Overleg

De contacten met het Netwerk Weerbaar Bestuur zijn nauw. Samen met de ministeries van BZK en J&V, het IPO en gemeenten worden de ontwikkelingen rondom het weerbaarder maken van de overheden vorm gegeven. Vanuit Limburg is het initiatief voor de partijbesturen zoals hierboven beschreven in 2025 ingebracht. In IPO verband wordt ambtelijk een paar keer per jaar informatie gedeeld om van elkaar te leren en om inspiratie op te doen op het vlak van ondermijning en weerbaar bestuur.

Bewustwording via theater: Eldorado

Vorig jaar was Muziektheater Eldorado een groot succes, het muziektheater was tijdens Cultura Nova, maar liefst vier avonden uitverkocht. Volle tribunes, een bomvol erf bij Hoeve Cortenbach en nóg belangrijker: gesprekken die op gang kwamen. Over ondermijning, het platteland en de keuzes die we maken of liever vermijden. Op 2, 4, 5, 10 en 12 oktober speelt Eldorado opnieuw, ditmaal op een bijzondere locatie in Noord-Limburg. Eldorado is een opgewekte, muzikale voorstelling over een boerenfamilie die geconfronteerd wordt met leegstand, geldzorgen en verleidingen uit de onderwereld. Over hoe de grens tussen ondermijning en het gewone leven soms akelig dun is.

De provincie Limburg heeft samen met het Platform Veilig Ondernemen (PVO) en een aantal andere partners deze bijeenkomsten mogelijk gemaakt. [Muziektheater Eldorado speelt in Limburgse Bergen - PVO Limburg](#)

Bibob

In januari 2025 is het Bibob-team versterkt met een extra Bibob-onderzoeker. Het kernteam bestaat nu uit één coördinator/onderzoeker, twee onderzoekers, twee juristen en een controller. Tevens zijn aan het begin van het jaar de nieuwe beleidsregels voor de toepassing van de Wet Bibob Provincie Limburg 2025 in werking getreden. Hierin is opgenomen dat er standaard Bibob-onderzoek zal worden uitgevoerd bij omgevingsvergunningen met een milieubelastende activiteit behorend tot de risicocategorie en bij subsidieaanvragen binnen de subsidieregeling Restauratie Monumenten 2024-2027.

Naar aanleiding van de actualisatie van het provinciaal Bibob-beleid worden de werkprocessen de komende tijd verder uitgewerkt en geoptimaliseerd. Ook onderzoekt het Bibob-team de mogelijkheden om het Bibob-proces verder te digitaliseren door middel van de implementatie van een zaakstelsel.

Om de communicatie met betrokkenen te verbeteren, heeft het Bibob-team in samenwerking met cluster Strategie en Communicatie het Bibob-vragenformulier herzien. Naast het algemene vragenformulier is er specifiek een vragenformulier voor natuurlijke personen, respectievelijk rechtspersonen ontwikkeld.

Het Bibob-team probeert voortdurend mogelijke ondermijnende activiteiten en de bijbehorende risico's, waarmee de provincie wordt geconfronteerd, onder de aandacht van provinciale collega's te brengen. Hiermee wordt beoogd het bewustzijn binnen de organisatie te vergroten. Dit gebeurt door middel van berichten op de intranetpagina en een presentatie over de Wet Bibob tijdens het introductieprogramma voor nieuwe medewerkers. Daarnaast worden er periodiek signaal-overleggen georganiseerd met Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) en de omgevingsdienst.

In het jaarverslag Gouverneur 2025 zullen we u informeren over het aantal onderzoeken dat heeft plaatsgevonden.

Integriteit als integraal onderdeel personeelsbeleid

Het beleid rondom integer handelen is als onderdeel van goed ambtelijk vakmanschap stevig verankerd in de ambtelijke organisatie van de Provincie Limburg. Via het jaarverslag integriteit 2025 worden uw Staten rond de jaarwisseling nader geïnformeerd over de actualiteiten van 2025, waaronder de per 1 januari 2025 vernieuwde eed en belofte en de inwerkingtreding van een aantal wijzigingen van de Gedragscode Goed Ambtelijk Vakmanschap.

Nevenwerkzaamheden in de ambtelijke organisatie

Binnen het personeelsbeleid is het onderwerp nevenwerkzaamheden van ambtenaren en andere medewerkers werkzaam voor de Provincie Limburg van belang vanwege de effecten die deze kunnen hebben op de integriteit van het openbaar bestuur. Indien nevenwerkzaamheden nu of in de toekomst kunnen leiden tot (de schijn van) belangenverstrengeling, kan dit de integriteit van de overheid aantasten. De Provincie Limburg is zich hiervan bewust en voert om die reden een actief en voorlichtend beleid en maken wij beheers afspraken waar dat nodig is.

Om het beleid ook levend te houden en het integriteitsbewustzijn te bevorderen voeren we op de verschillende niveaus in de organisatie actief het gesprek hierover.

Digitale weerbaarheid:

Binnen de Provincie Limburg erkennen wij dat digitale weerbaarheid (cyberweerbaarheid) een strategische prioriteit is. Dit is dan ook een prioritair onderdeel van het Strategisch Informatiebeleid 2025-2029 (zie med. Pfh. op 6 augustus 2025/ DOC-00798827). Daar waar traditionele cybersecurity zich hoofdzakelijk richtte op het voorkomen van digitale dreigingen en het beschermen van kwetsbare systemen, vraagt cyberweerbaarheid om een benadering die de continuïteit van onze dienstverlening centraal stelt. Cyberweerbaarheid vraagt niet alleen om regie bij het detecteren, reageren en herstellen van cyberincidenten, zodat onze (kern)processen zoveel mogelijk en snel voortgezet kunnen worden maar vraagt ook dat we leren van (bijna-)incidenten teneinde het beveiligingsniveau continu te verbeteren.

De (te maken) keuzes zijn erop gericht om niet alleen technische maatregelen te treffen, maar ook te investeren in de organisatie, het beleid en in bewustwording bij medewerkers en ketenpartners. Daarbij hanteren wij een integrale aanpak waarin mensen, processen en technologie samenkomen. Vanuit deze visie benadrukken wij het belang van voortdurende evaluatie, samenwerking en ontwikkeling zodat de Provincie Limburg veerkrachtig en flexibel blijft inspelen op toekomstige cyberdreigingen.

Netwerk Digitalisering

Binnen de Provinciale organisatie is in 2025 een intern netwerk opgericht rondom het thema digitale ethiek. Nu de overheid in alle werkvelden steeds verder digitaliseert is het belangrijk dat we technologie verantwoord inzetten en publieke waarden beschermen als die door digitalisering onder druk komen te staan. Dit netwerk met een brede vertegenwoordiging uit de organisatie, zet zich in om de ambities te realiseren uit het Strategisch Informatiebeleid 2025-2029 (zie med. Pfh. op 6 augustus 2025/ DOC-00798827) op het vlak van ethiek (H 6.3.2.).

Rijkstaken

Samenwerking bestuurlijk Limburg

Vanuit de rijkstaken, gebaseerd op de Provinciewet en de daaruit volgende ambtsinstructie commissaris van de Koning, zie ik toe op een goede samenwerking tussen het openbaar bestuur in de Provincie Limburg. Daarnaast werk ik aan het bevorderen van de bestuurlijke integriteit van de provincie en adviseer en bemiddel ik bij verstoorde bestuurlijke verhoudingen in een gemeente en wanneer de bestuurlijke integriteit van een gemeente in het geding is. Hierover legt ik verantwoording af aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Stuurgroep Kwaliteit Openbaar Bestuur (KOB)

De stuurgroep KOB bestaat naast mij als commissaris van de Koning, uit een aantal burgemeesters, de dijkgraaf en een aantal ambtelijke adviseurs. De stuurgroep deelt kennis, jaagt aan, stimuleert nieuwe ontwikkelingen en bespreekt dilemma's op het vlak van de kwaliteit van het openbaar bestuur. Actuele thema's zijn onder andere de positie van de burgemeester binnen het gemeentebestuur, veiligheid van bestuurders en volksvertegenwoordigers, weerbaarheid en de integriteit bij de werving en selectie van kandidaten voor gemeenteraadsverkiezingen.

De stuurgroep is in 2025 inmiddels drie keer bijeengekomen, in februari, juni en september. Een vierde bijeenkomst is gepland. Dit gremium bereidt ook de inhoud van de halfjaarlijkse thematische burgemeestersdagen voor, waar de Limburgse burgemeesters en de dijkgraaf van Waterschap Limburg aan deelnemen.

In samenwerking met het RIEC Limburg en het Ministerie van BZK organiseerde ik in maart 2025 een drietal bijeenkomsten (Venlo, Roermond en Urmond) vooruitlopend op de gemeenteraadsverkiezingen 2026. Met het oog op die gemeenteraadsverkiezingen van volgend jaar is voor de lokale afdelingen van politieke partijen de zoektocht begonnen naar mensen die zich als raadslid willen inzetten voor hun gemeente. Daar komt veel bij kijken.

Raadsliden nemen besluiten over veel zaken die inwoners direct raken. Ze kunnen dan bijvoorbeeld kwetsbaar worden voor druk van buitenaf of voor groepen met verkeerde bedoelingen. Het is daarom belangrijk dat ze bestand zijn tegen dergelijke druk.

Maar hoe kun je daar 'aan de voorkant' op werven? Hoe borg je thema's als integriteit en weerbaarheid in je selectieprocedure? Er zijn verschillende tools, tips en suggesties die hierbij behulpzaam kunnen zijn.

Na die sessies heb ik via de gemeentelijke griffies de gedeelde informatie (Presentatie BZK, Handreiking integriteitstoetsing BZK, factsheet tools integriteit BZK en Toolkit gemeenteraadsverkiezingen RIEC) doorgeleid naar de politieke partijen/partijbesturen in alle 31 gemeenten zodat de gemeenten allemaal toegerust zijn met de meest actuele informatie en tips.

Via bijgaande link treft u een filmpje aan over de gehouden sessies:

[Integriteit en weerbaarheid richting de gemeenteraadsverkiezingen van 2026 | Ambt in praktijk | Politieke ambtsdragers](#)

Bemiddelingsverzoeken en meldingen

Ten opzichte van 2024 is er sprake van een stijging van bemiddelingsverzoeken van burgers op het (brede) terrein van kwaliteit openbaar bestuur, maar ook over vragen op het gebied van ruimtelijke ordening, veiligheid of sociale zekerheid. Ook vragen over democratische processen en hulpvragen van burgers in relatie tot maatschappelijke organisaties komen voorbij.

De commissarissen van de Koning in Nederland hebben een ombudsrol voor burgers die een conflict hebben met de overheid, een vorm van bemiddeling. Daarbij wordt aan burgers een luisterend oor en – waar mogelijk – handelingsperspectief geboden. Melders leggen contact met de provincie als een zaak bij een gemeente of andere lokale instantie vastloopt of afgerond wordt met een uitkomst die niet tevreden stelt. Sommige meldingen kunnen worden aangeduid als een formele melding, andere verzoeken kunnen worden opgevat als een verzoek om bemiddeling. In slechts een zeer beperkt aantal gevallen heb ik als commissaris van de Koning ook daadwerkelijk een formele rol. Op basis van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) ga ik te rade bij de burgemeester van de betreffende gemeente of instantie in het kader van hoor en wederhoor.

Ook wordt bekeken of ik in het kader van mijn rijkstaken een verantwoordelijkheid heb of dat een ander bestuursorgaan of instantie verantwoordelijkheid draagt of dat er sprake is van een democratisch genomen besluit door bijvoorbeeld de gemeenteraad. Over de uitkomst wordt gecommuniceerd naar de indiener van het bemiddelingsverzoek. Ondanks dat ik vaak geen rol heb, biedt het luisterend oor en soms een gesprek met instanties meer duidelijkheid voor betrokkenen en soms ook een opening voor een oplossing.

Provinciale liaison

Er is uitvoering gegeven aan de werving van de 'provinciale liaison' voor burgers die niet direct weten waar ze moeten zijn of tussen wal en schip raken. De provinciale liaison is met ingang van Q4 2025 de werkzaamheden gestart binnen de met u afgestemde kaders. Op basis van de opgedane ervaringen kan bijstelling van rol en inzet plaatsvinden.

Maatschappelijke weerbaarheid

De internationale veiligheidssituatie is de afgelopen jaren verslechterd. Dit raakt ook Nederland en vraagt om verhoogde weerbaarheid. Daarom heeft het kabinet in kaart gebracht wat er nodig is om weerbaar te zijn tegen militaire of hybride dreigingen. De weerbaarheidsopgave bestaat uit het vergroten van de maatschappelijke weerbaarheid, zoals bijvoorbeeld de militaire paraatheid. Ik vervul vanuit mijn rijkstakenrol samen met de commissarissen van de Koning van de provincies Zeeland (Hugo de Jonge) en Noord-Holland (Arthur van Dijk), de rol van portefeuillehouder weerbare maatschappij / civiele verdediging binnen de Kring van CdK's. Samen met de Veiligheidsregio's, de politie, de netbeheerders, het waterschap, Prorail en nog meer ketenpartners zijn we aan de slag om vitale en andere belangrijke processen in de maatschappij te beschermen bij gestapelde crises. Hoe gaan we bijvoorbeeld om met grootschalige, langdurige stroomuitval? Wanneer is welke partner in positie? Hoe delen we informatie, kunnen we inzichten op doen en hoe bereiden we ons voor op langdurige incidenten? Dit netwerk komt een paar keer per jaar bijeen. De eerste bijeenkomst is door de provincie gefaciliteerd in het gouvernement. Beide Limburgse veiligheidsregio's zetten zich in samenwerking met gemeenten bovendien in voor een veerkrachtige en parate samenleving en maatschappelijk draagvlak voor (mogelijke) crisismaatregelen.

Integrale Versterkingsagenda

De provincie Limburg wordt al jarenlang geconfronteerd met serieuze, groeiende veiligheidsvraagstukken. Het gaat daarbij onder andere om drugs gerelateerde ondermijning, jeugdcriminaliteit, cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit, maatschappelijke onrust en risico's ten aanzien van de integriteit van de internationale, logistieke ketens waarin Limburg een wezenlijke schakel is.

De ligging van de provincie in de Euregio en Europa heeft grote impact op de aard en omvang van de veiligheidsproblematiek in Limburg en de aanpak daarvan. Het versterken van grensoverschrijdende samenwerking is hier dan ook geen bijzaak, maar hoofdzaak. Hierover heb ik ook samen met de verantwoordelijke partners zoals de Regioburgemeester, Politie Limburg, Openbaar Ministerie ook intensief contact met Den Haag en Brussel.

Door slimme samenwerking kan met de hoofdrolspelers in de Limburgse Euregionale veiligheidscontext, een stevige vuist worden gemaakt in de aanpak van urgente veiligheidsvraagstukken.

Samen met de rijksoverheid willen de verantwoordelijke partners in Limburg daarom een grensoverschrijdende versterkingsagenda van de grond krijgen: een langdurige, innovatieve, intensieve en integrale aanpak. Partners zijn de politie-eenheid Limburg, Limburgse gemeenten, het Openbaar Ministerie en Euregionaal Informatie en Expertise Centrum (EURIEC). Het initiatief wordt daarnaast ondersteund door Veiligheidsregio's, Belastingdienst, de Euregio's, Euregionale samenwerkingsverbanden, Universiteit Maastricht, Smart Service Campus en Provincie Limburg

Ter info:

Loods 11

In de aanpak en bestrijding van ondermijnende criminaliteit werken de Limburgse gemeenten en de provincie nauw samen via het RIEC. Met de opening van trainingscentrum LOODS11 gaan we nog een stap verder. LOODS11, geopend op dinsdag 11 maart jl., is een trainings- en belevingscentrum in Venlo, gericht op de aanpak van ondermijning. Loods 11 ligt naast de Riskfactory Noord Limburg waarmee ook samengewerkt wordt. Professionals die werkzaam zijn op het gebied van toezicht, handhaving en veiligheid worden getraind in het herkennen en aanpakken van ondermijnende criminaliteit. Het trainings- en belevingscentrum is voor professionals zoals inspecteurs, toezichthouders, buitengewoon opsporingsambtenaren, juristen en politieagenten. Mede vanwege de ligging van Limburg wordt In LOODS11 via het Euregionaal Informatie en Expertise Centrum (EURIEC) ook aandacht besteed aan informatie-uitwisseling tussen Nederland, België en Duitsland.

Risk Factory Zuid-Limburg

In Limburg willen we graag een veilige, gezonde en weerbare samenleving. In het kader van bewustwording is de Risk Factory hiervoor als belevingscentrum ingericht. Niet alleen fysieke gevaren zoals in het verkeer of het ontstaan van brand, maar ook gevaren die op het eerste gezicht niet zo voor de hand liggen, zoals groepsdruk, cybercrime en ondermijning komen aan bod in deze Risk Factory. Hoe kunnen we beter leren met gevaren en risico's om te gaan dan door ze zelf te ervaren? Het beleven van (on)veilige of (on)gezonde situaties heeft namelijk meer impact dan (enkel) het aanhoren van een verhaal hierover. Dit is wetenschappelijk onderbouwd na onderzoek bij de Risk Factory te Venlo. Verschillende doelgroepen brengen een bezoek aan de Risk Factory, zoals het primair en voortgezet onderwijs en senioren. Verdere uitbreiding is op termijn zeker niet uit te sluiten.

In navolging van het succes van de Risk Factory in Limburg-Noord (Venlo) wordt momenteel onderzocht of een Riskfactory Zuid Limburg haalbaar is. Zodra hierover meer duidelijkheid is zullen we u nader informeren.

Afsluitend:

aanbevelingen 1543 en 1551

1543 Rapport Zuidelijke Rekenkamer inzake meta-evaluatie integriteit Provincie Limburg
Gedeputeerde Staten te verzoeken bevorder voor zover mogelijk en binnen de grenzen van de wet de mobiliteit voor het vervullen van bestuurlijke functies (denk ook aan wisseling van portefeuilles).

1551 Rapport Zuidelijke Rekenkamer inzake meta-evaluatie integriteit Provincie Limburg
Gedeputeerde Staten te verzoeken: Zorg voor een goede verslaglegging en archivering van belangrijke besluitvorming, met name ook waar het acties van (leden van) GS zelf betreft.

Beide aanbevelingen zijn overgenomen en worden uitgevoerd. Er is permanente aandacht voor in de dagelijkse werkzaamheden. Het thema is hiermee niet "afgehandeld", maar het blijft een thema dat aandacht en zorg van bestuurders en ambtenaren nodig heeft.

In toekomstige gesprekken over integriteit of de kwaliteit van het openbaar bestuur blijft dit thema onder de aandacht, waardoor de aanbevelingen van de lijst aanbevelingen onderzoeken zijn afgedaan.

Gedeputeerde Staten van Limburg
namens dezen,

E.G.M. Roemer